

Гаркуша С.А.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування
Сумський національний аграрний університет

Harkusha Serhii

Candidate of Economic Sciences, Docent,
Associate Professor at the Department of Accounting and Taxation
Sumy National Agrarian University

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ: ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ

THE DIGITALIZATION OF MANAGERIAL ACCOUNTING: FEATURES OF INFORMATION SYSTEMS IMPLEMENTATION

У статті розглянуто процес цифровізації управлінського обліку як одного з ключових аспектів підвищення ефективності управління бізнесом у сучасних умовах господарювання. Визначено основні переваги впровадження інформаційних систем, зокрема автоматизацію рутинних операцій, підвищення точності фінансових прогнозів, інтеграцію з іншими бізнес-процесами, а також застосування великих даних, штучного інтелекту й хмарних технологій. Досліджено виклики, що супроводжують цей процес: адаптація до специфіки підприємств, забезпечення кібербезпеки, навчання персоналу та висока вартість впровадження. Представлено рекомендації для мінімізації ризиків і вдосконалення цифровізації облікових систем, спрямовані на підвищення прозорості, оперативності та ефективності прийняття управлінських рішень.

Ключові слова: цифровізація управлінського обліку, інформаційні системи, великі дані, штучний інтелект, хмарні технології, автоматизація бізнес-процесів.

The paper addresses the phenomenon of digitalization in managerial accounting as a critical component of enhancing business efficiency in the modern economic environment. It elaborates on the process of implementing digital technologies and information systems in managerial accounting, emphasizing their significance in automating routine operations, increasing forecasting accuracy, and ensuring the integration of accounting with other business processes. Key technological advancements such as big data analytics, artificial intelligence (AI), and cloud computing are identified as instrumental in transforming traditional accounting practices. The study explores the opportunities afforded by digitalization, including improved decision-making transparency, operational efficiency, and adaptability to market changes. It also examines the integration of digital tools, such as enterprise resource planning (ERP) systems and advanced software solutions, which enable seamless data management and comprehensive financial reporting. Particular attention is given to the challenges encountered in this transformation, such as system compatibility, cybersecurity risks, and the need for employee training to utilize advanced digital platforms effectively. The discussion highlights the necessity of adapting information systems to the specific needs of enterprises and mitigating the financial barriers associated with the adoption of such technologies. It argues that addressing these challenges requires a multifaceted approach that includes updating organizational culture, ensuring data security, and choosing appropriate technological solutions aligned with the strategic goals of the business. In conclusion, the paper underscores that while the digitalization of managerial accounting presents significant challenges, its successful implementation can yield transformative benefits for organizations. These include reduced costs, enhanced precision in financial data analysis, and the ability to make timely, data-driven decisions in an increasingly competitive global market. The findings offer practical recommendations for optimizing digitalization strategies, ensuring the effective application of innovative technologies, and navigating the evolving landscape of managerial accounting.

Keywords: digitalization of managerial accounting, information systems, big data, artificial intelligence, cloud technologies, business process automation.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку економіки характеризується стрімким впровадженням цифрових технологій, які кардинально змінюють підходи до управління бізнесом. Особливої актуальності набуває цифровізація управлінського обліку, яка забезпечує оперативність, точність та інтегрованість інфор-

маційних потоків, необхідних для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Однак процес впровадження діджиталізації супроводжується низкою проблем, які впливають на ефективність функціонування інформаційних систем в управлінському обліку. Однією з ключових проблем

є недостатній рівень адаптації існуючих інформаційних систем до специфічних потреб підприємств різних галузей. Стандартизовані рішення часто не враховують особливостей бізнес-процесів, що призводить до ускладнень у їх впровадженні та використанні, крім того, відсутність належної підготовки персоналу для роботи з цифровими інструментами управлінського обліку стає суттєвим бар'єром для реалізації потенціалу діджиталізації.

Іншою важливою проблемою є ризики, пов'язані з безпекою даних, що обробляються у цифрових системах. Збільшення обсягів інформації та її передача через цифрові канали підвищують імовірність кіберзагроз, що може негативно вплинути на фінансові результати підприємств, у цьому контексті особливої уваги потребує створення ефективних механізмів захисту даних.

Таким чином, необхідність удосконалення процесів управлінського обліку шляхом застосування сучасних інформаційних систем потребує комплексного дослідження, що дозволить визначити ключові аспекти ефективної цифровізації, розробити практичні рекомендації для впровадження та мінімізації ризиків, що виникають у процесі трансформації облікових систем.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. За результатами дослідження літератури, зокрема [1–5], з'ясовано, що деякі теоретичні і практичні аспекти у цьому напрямі розглянуто у працях таких вчених та практиків, як Безверха Ю.В. [1], Дмитренко А.В. [2], Косташ Т.В. [3], Скрипник С.В. [4], Тютюнник С.В. [5] та ін.

Науковці відзначають, що впровадження новітніх інформаційних технологій в управлінський облік забезпечує підвищення ефективності управлінських процесів, автоматизацію рутинних операцій, глибокий аналіз та прогнозування, а також інтеграцію обліку з іншими бізнес-процесами, що сприяє покращенню прийняття управлінських рішень, підвищенню прозорості і точності облікових даних, та зростанню конкурентоспроможності підприємства.

Формування завдання дослідження. Метою статті є дослідження процесу діджиталізації управлінського обліку, зокрема вивчення особливостей застосування інформаційних систем у різних етапах трансформації управлінських процесів. У рамках дослідження буде здійснено аналіз основних етапів цифровізації обліку, розглянуті переваги та виклики впровадження сучасних програмних рішень, а також обґрунтовано роль інноваційних технологій, таких як великі дані, штучний інтелект і хмарні технології, у підвищенні ефективності управлінських процесів. Основною метою є розробка рекомендацій щодо вдосконалення практик цифровізації управлінського обліку з урахуванням специфічних вимог бізнесу та мінімізації ризиків, пов'язаних із впровадженням новітніх інформаційних систем.

Виклад основного матеріалу дослідження. Застосування новітніх інформаційних технологій для ефективного управління бізнесом забезпечує своєчасність та детальність інформації щодо управлінських процесів, що дозволяє проводити глибокий аналіз, моделювання та прогнозування їх розвитку. Облік є основою для прийняття ключових управлінських рішень організації, яка використовує цю інформацію. Оцінка діяльності підприємства також здійснюється зовніш-

німи користувачами, такими як державні органи, акціонери, інвестори та кредиторі [4, с. 40].

В умовах сучасного господарювання інформаційні технології відіграють важливу роль, без використання комп'ютерних систем для обробки даних не обходиться жоден ключовий підрозділ підприємства. Автоматизація бухгалтерського обліку стає масовим явищем, тому інформація для управлінських потреб також потребує специфічної автоматизації [1, с. 192].

Тютюнник С.В. та Гринь В.І. [5] зазначають, що впровадження цифрових технологій у систему управлінського обліку сьогодні забезпечує: підвищення оперативності, точності та прозорості облікових даних; автоматизацію рутинних операцій та звільнення ресурсів для аналізу; можливість глибокого управлінського аналізу та прогнозування; інтеграцію обліку з іншими бізнес-процесами; а також покращення ефективності контролю та прийняття управлінських рішень. Хоча процес діджиталізації управлінського обліку ще не набув широкого поширення, він активно розвивається. І навіть попри те, що багато вітчизняних підприємств наразі не готові до автоматизованого ведення обліку, з ростом конкуренції на ринку цей крок стане необхідним для досягнення ефективних результатів.

В свою чергу, Дмитренко А.В., Лебедик Г.В. та Яценко В.В. [2, с. 1354] зазначають, що організація управлінського обліку потребує врахування низки факторів, що значно впливають на його ефективність і залежать від специфіки діяльності підприємства. Кожне підприємство формує систему управлінського обліку відповідно до своїх потреб і характеру роботи.

Впровадження управлінського обліку в діяльність підприємства потребує залучення додаткових фінансових ресурсів та фахівців з відповідним досвідом, а також чіткого розподілу обов'язків серед центрів відповідальності, зазначають Косташ Т.В. та Шелюжак І.Г. [3], що дозволить налагодити ефективний зворотний зв'язок між керівництвом, підрозділами та цехами, уникнути непорозумінь у виконанні завдань, покращити продуктивність праці, знизити витрати, збільшити прибутки, передбачити фінансові ризики та здійснювати контроль над виробничим процесом.

Діджиталізація управлінського обліку є невід'ємною складовою сучасного етапу розвитку економіки, що характеризується високим рівнем автоматизації бізнес-процесів, використанням великих обсягів даних (Big Data) та інтелектуальних технологій. Інформаційні системи, такі як ERP-системи, CRM-платформи та спеціалізовані програмні рішення, відіграють ключову роль у забезпеченні прозорості, точності та ефективності управлінського обліку.

Основні етапи діджиталізації управлінського обліку наведено у табл. 1.

Інформаційні системи значно спрощують виконання рутинних завдань у сфері обліку та управління, вони допомагають заощадити час на таких процесах, як реєстрація господарських операцій, розрахунок витрат і підготовка звітності. Все це досягають завдяки використанню сучасних програмних рішень, наприклад, BAS Комплексне управління підприємством, Система управління підприємством «ISPro» або UGLA ERP.

Системи надають такі переваги, як автоматизація господарських операцій, що знижує потребу в ручній роботі й мінімізує ризик помилок, інтеграція даних

Основні етапи діджиталізації управлінського обліку

Етап діджиталізації	Ключові аспекти
Автоматизація базових операцій	– автоматизована обробка господарських операцій; – інтеграція даних з різних джерел у реальному часі; – стандартизація та уніфікація процедур обліку і управління
Аналіз великих даних (Big Data)	– багатовимірний аналіз даних для виявлення тенденцій; – автоматизація прогнозування фінансових показників; – оптимізація витрат і стратегічне планування
Інтеграція штучного інтелекту (ШІ)	– точність прогнозів через аналіз історичних даних; – автоматична ідентифікація аномалій; – розробка сценаріїв розвитку бізнесу
Хмарні технології та їх застосування	– доступність даних у будь-який час; – зниження витрат на обслуговування локальної інфраструктури; – масштабованість ресурсів

Джерело: складено за даними [5]

з різних джерел у реальному часі для забезпечення швидкого доступу до актуальної інформації, а також стандартизація бухгалтерських і управлінських процесів, яка сприяє їх уніфікації та підвищенню загальної ефективності.

Наприклад, система BAS Комплексне управління підприємством забезпечує повний цикл автоматизації обліку – від реєстрації документів до формування звітності, дозволяючи ефективно вирішувати комплексні завдання бізнесу.

Першим кроком у виборі програми для управлінського обліку є визначення потреб бізнесу. Залежно від розміру підприємства, галузі та специфіки діяльності, можна мати різні вимоги до функціональності програми, важливо розуміти, які саме дані необхідно збирати та аналізувати, які звіти повинні генеруватися, і чи потрібна інтеграція з іншими системами, наприклад, CRM чи сайтом. Врахування цих аспектів дозволить обрати оптимальний варіант програмного продукту для вашого бізнесу.

Сучасні програми для управлінського обліку пропонують можливість автоматизації, що значно підвищує ефективність роботи. Автоматичне формування звітів, контроль за рухом коштів та розрахунок фінансових показників допомагають знизити ймовірність помилок і заощадити час. Вибирайте програми, що дозволяють автоматизувати рутинні процеси та надають можливість налаштування під індивідуальні потреби вашого бізнесу.

Функціональність програми є одним з найважливіших аспектів при виборі, вона повинна включати управління доходами, витратами, грошовими коштами, складським обліком, а також генерацію фінансових звітів. Крім того, важливо, щоб програма підтримувала бюджетування, планування, управління дебіторською та кредиторською заборгованістю, потрібно оцінити, чи можна налаштувати звіти відповідно до специфічних вимог підприємства, що дозволить отримати точні та корисні дані.

Незважаючи на всі можливості програми, її зручність у використанні має критичне значення. Програма повинна мати інтуїтивно зрозумілий інтерфейс, щоб співробітники могли швидко освоїти її функціонал без зайвих труднощів. Важливо, щоб програма була адаптована до потреб кожної функціональної одиниці підприємства, наприклад, щоб інтерфейс для працівника

з постачання не був перевантажений непотрібними документами або звітами.

Якщо підприємство використовує інші програми для бухгалтерського обліку, CRM або має інтеграцію з сайтом, важливо переконатися, що нова програма для управлінського обліку легко інтегрується з існуючими системами, що дозволить забезпечити безперебійну роботу та уникнути дублювання даних, зменшує ймовірність помилок і спрощує процеси управління.

Хмарні програми для управлінського обліку забезпечують високу доступність та мобільність, що особливо важливо для підприємств, що використовують віддалену роботу. Крім того, хмарні рішення часто пропонують автоматичні оновлення та підвищену безпеку даних, що гарантує їх збереження і доступність з будь-якого пристрою.

Вартість програмного забезпечення не обмежується лише початковою ціною покупки або підписки. Потрібно також враховувати витрати на впровадження, навчання співробітників та технічну підтримку. Рекомендується порівняти різні варіанти оплати та звернути увагу на рівень підтримки, яку пропонує постачальник програмного забезпечення, що дозволить вибрати найбільш вигідний варіант з огляду на всі витрати.

Перед прийняттям остаточного рішення важливо ознайомитися з відгуками інших користувачів та порівняти рейтинги різних програм. Відгуки допоможуть зрозуміти, як програма працює на практиці, а також дозвольть оцінити її надійність, зручність та відповідність вимогам вашого бізнесу.

Багато постачальників програмного забезпечення пропонують демо-версії або пробні періоди. Варто використати цю можливість, щоб оцінити функціональність програми на практиці. Тестування дозволить зрозуміти, наскільки програма відповідає потребам та чи зручна вона для використання в реальних умовах вашого бізнесу.

Правильний вибір програми для управлінського обліку є важливим кроком для забезпечення ефективного фінансового управління на підприємстві. Врахування потреб бізнесу, можливості автоматизації, функціональності програми та інтеграції з іншими системами дозволить знайти оптимальне програмне рішення, що сприятиме покращенню фінансового контролю і прийняттю ефективних стратегічних рішень.

Аналіз великих даних (Big Data) є ключовим етапом у процесі управлінського обліку в цифровому середовищі. Він передбачає обробку великих обсягів інформації з різних джерел, що дає змогу бізнесу отримувати більш точні та обґрунтовані аналітичні висновки для прийняття стратегічних рішень.

Обробка даних у рамках управлінського обліку включає дані з внутрішніх бізнес-процесів (фінансова звітність, запаси, виробничі процеси), зовнішніх ринків (дані конкурентів, економічні показники) та клієнтської бази (історія покупок, зворотний зв'язок). Дані мають різну природу та формати, і для їх інтеграції використовуються спеціалізовані системи, що здатні працювати з великими обсягами та забезпечують високу швидкість обробки.

Аналітичні модулі, як правило, використовують багатовимірний аналіз для виявлення основних тенденцій та закономірностей, що можуть бути неочевидними при традиційному аналізі, що дозволяє побачити, як різні фактори взаємодіють між собою і як зміни в одному вимірі (наприклад, змінні витрати) можуть впливати на інші (як от доходи або ефективність виробництва).

Автоматизація процесів прогнозування дозволяє значно знизити час і трудовитрати на розрахунок фінансових показників, що включає створення моделей для прогнозування доходів, витрат, грошових потоків та інших важливих економічних параметрів, що базуються на аналізі історичних даних і макро-економічних змін. Завдяки машинному навчанню, ці прогнози можуть бути досить точними навіть в умовах непередбачуваних змін.

Інструменти аналізу великих даних дозволяють оптимізувати витрати, оцінюючи ефективність різних бізнес-процесів та виявляючи потенційні можливості для скорочення непотрібних витрат.

Для кращого розуміння результатів аналізу та сприяння прийняттю рішень важливим елементом є візуалізація даних. Інструменти дозволяють представити складні дані у вигляді динамічних панелей, графіків та діаграм, що допомагає не тільки отримати більш чітке уявлення про поточний стан бізнесу, але й здійснювати глибший аналіз за допомогою інтуїтивно зрозумілих інтерфейсів. Візуалізація забезпечує прозорість і дозволяє керівникам бізнесу швидко орієнтуватися в ситуації, а також оперативно реагувати на зміни.

Інтеграція великих даних з зовнішніми джерелами, такими як економічні індикатори, ринкові дослідження та соціальні мережі, дає змогу проводити більш точний і комплексний аналіз, що враховує не лише внутрішні бізнес-процеси, але й зовнішні фактори, що можуть вплинути на діяльність підприємства.

В результаті всіх цих етапів управлінський облік у цифровому середовищі стає більш точним, адаптивним і сприяє прийняттю більш обґрунтованих рішень, що підвищує ефективність бізнесу та його здатність до швидкої адаптації на ринку.

Інтеграція ІІІ в системи управлінського обліку відкриває нові можливості для бізнесу, дозволяючи підвищити ефективність обліку та управлінських процесів. Завдяки застосуванню інтелектуальних алгоритмів, підприємства можуть отримати точніші прогнози, автоматизувати ідентифікацію аномалій та розробляти більш гнучкі стратегії розвитку.

ІІІ, за допомогою алгоритмів машинного навчання та глибокого навчання, здатний аналізувати величезні обсяги історичних даних, що дозволяє створювати більш точні прогнози фінансових та операційних показників, зокрема, для управлінського обліку це має велике значення, оскільки за допомогою ІІІ можна прогнозувати:

- майбутні фінансові результати (прибутки, витрати, грошові потоки);
- потреби в ресурсах (матеріалах, робочій силі);
- поведінку споживачів і зміну попиту.

Моделі прогнозування, засновані на ІІІ, здатні враховувати складні взаємозв'язки між різними змінними та адаптуватися до нових умов, що дозволяє знижувати рівень невизначеності у прийнятті рішень.

ІІІ здатний моделювати різні сценарії розвитку бізнесу залежно від змінних факторів, таких як зміни на ринку, економічні коливання або внутрішні зміни в організації, що дає змогу підприємствам:

- прогнозувати наслідки різних стратегічних рішень;
- оцінювати вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на фінансові та операційні результати;
- оптимізувати процеси на основі сценаріїв, що враховують різні варіанти розвитку подій.

Завдяки цим можливостям, підприємства можуть бути більш підготовленими до змін у зовнішньому середовищі і більш ефективно реагувати на нові виклики.

Однією з найбільших вигод від застосування ІІІ є можливість оптимізації витрат, яка здійснюється через прогнози витрат та автоматичне коригування бюджетів. ІІІ допомагає: прогнозувати зміни в обсягах витрат і доходів; оцінювати ефективність витрачання ресурсів та пропонувати шляхи їх оптимізації; визначати потенційно невігідні або неефективні бізнес-процеси, які потребують коригування. Все це сприяє більш точному плануванню фінансів і дозволяє знижувати операційні витрати.

Інтеграція інтелектуальних алгоритмів у повсякденну діяльність підприємств є критично важливим аспектом для досягнення високої ефективності. Системи, засновані на ІІІ, допомагають бізнесам бути більш адаптивними і знижують потребу в ручному втручанні, автоматизуючи рутинні завдання, такі як управління витратами, планування фінансів або обробка даних.

Завдяки ІІІ, підприємства отримують можливість робити більш обґрунтовані прогнози, виявляти потенційні проблеми на ранніх етапах і оперативно реагувати на зміни, що забезпечує зростання їх ефективності та конкурентоспроможності.

Перехід до хмарних технологій є важливим етапом у діджиталізації управлінського обліку, оскільки він надає підприємствам низку суттєвих переваг. Однією з основних переваг є доступність даних у будь-який час і з будь-якого місця. Хмарні сервіси дозволяють співробітникам підприємства отримувати актуальну інформацію та звіти з будь-якого пристрою, підключеного до Інтернету, що важливо для віддаленої роботи співробітників або керівників, які повинні мати доступ до фінансової та операційної інформації, незалежно від того, де вони знаходяться. Завдяки цьому забезпечується висока мобільність та ефективність прийняття рішень у реальному часі.

Іншою важливою перевагою хмарних технологій є значне зниження витрат на обслуговування локальної інфраструктури. Вже немає потреби в покупці дорогого обладнання, яке потребує постійного обслуговування, адже хмарні сервіси надають необхідні ресурси на вимогу. Платформи дозволяють підприємствам орендувати необхідні ресурси, сплачуючи лише за ті обсяги, які вони використовують у конкретний момент часу, що дозволяє значно скоротити капітальні витрати на сервери, сховища та інші компоненти локальної інфраструктури, та, в свою чергу, знижує загальні витрати господарюючого суб'єкта.

Масштабованість ресурсів – ще одна ключова перевага хмарних технологій. Підприємства можуть адаптувати обсяг використовуваних ресурсів залежно від своїх потреб, збільшуючи або зменшуючи потужності за необхідністю. Все це має важливість для підприємств, які мають змінні навантаження на свої інформаційні системи або змінюються в залежності від сезону чи економічної ситуації. Гнучкість в масштабуванні ресурсів дозволяє підприємствам ефективно керувати витратами і оперативно адаптуватися до змін на ринку.

Крім того, хмарні технології забезпечують високий рівень безпеки даних. Хмарні сервіси пропонують багаторівневий захист даних, включаючи шифрування, автоматичні резервні копії та доступ за допомогою системи аутентифікації та авторизації, що дає можливість зберігати важливу інформацію в безпеці, знижуючи ризики втрати даних або несанкціонованого доступу. Всі дані, що зберігаються в хмарі, регулярно резервуються та захищені сучасними технологіями безпеки, що робить їх доступними в будь-який час, але лише для авторизованих користувачів.

Важливою перевагою хмарних технологій є також інтеграція з іншими корпоративними системами. Хмарні платформи дають змогу автоматично синхронізувати дані з різних підрозділів організації, що забезпечує єдину базу даних для всіх користувачів, що дозво-

ляє отримувати актуальну інформацію в реальному часі та знижує ризики помилок при введенні даних, забезпечуючи точність та узгодженість даних у всіх підрозділах компанії.

Таким чином, хмарні технології стають важливим інструментом у трансформації управлінського обліку, вони забезпечують ефективне використання ресурсів, покращують доступність та безпеку даних, а також дозволяють підприємствам адаптуватися до змінних умов бізнесу.

Діджиталізація управлінського обліку є важливим етапом для сучасних підприємств, що прагнуть підвищити ефективність своїх бізнес-процесів та знизити витрати. Однак цей процес супроводжується численними викликами, які потребують комплексного підходу до вирішення. У табл. 2 наведено основні виклики, з якими стикаються підприємства під час впровадження цифрових технологій в управлінський облік.

Ці виклики є суттєвими бар'єрами на шляху до успішної діджиталізації, однак їх подолання здатне значно покращити ефективність облікових процесів і забезпечити високий рівень автоматизації управлінських функцій.

Одним із найбільших викликів є інтеграція нових інформаційних технологій з існуючими обліковими системами. Багато підприємств мають застаріле програмне забезпечення, яке не завжди сумісне з новими системами управлінського обліку, що вимагає додаткових витрат на модернізацію інфраструктури та забезпечення безперебійної роботи під час переходу до нової технології.

Також діджиталізація вимагає обробки великих обсягів інформації в електронному вигляді, що ставить під загрозу її безпеку. Кіберзагрози, такі як хакерські атаки, витоки даних і несанкціонований доступ до систем, можуть призвести до серйозних фінансових та репутаційних втрат. Оскільки управлінський облік містить конфіденційну інформацію про підприємство,

Таблиця 2

Основні виклики, з якими стикаються підприємства під час впровадження цифрових технологій в управлінський облік

Виклик	Опис
Технічні проблеми і сумісність систем	Інтеграція нових технологій з існуючими обліковими системами може бути складною, особливо якщо підприємства використовують застаріле програмне забезпечення
Забезпечення безпеки даних	Високий ризик кіберзагроз, таких як хакерські атаки та витоки даних, ставить під загрозу безпеку інформації, що вимагає ефективних заходів з кібербезпеки
Кадрові труднощі	Впровадження нових технологій потребує високої кваліфікації працівників. Зміна робочих процесів може викликати опір серед співробітників та вимагати часу на навчання
Вартість впровадження технологій	Значні витрати на покупку ліцензій, модернізацію інфраструктури та інтеграцію систем можуть бути складними для малих і середніх підприємств
Відсутність стандартизації	Відсутність єдиних стандартів у сфері управлінського обліку та цифровізації ускладнює адаптацію нових технологій і їх сумісність між різними країнами та галузями
Зміни в організаційній культурі	Перехід до діджиталізації вимагає змін у організаційній культурі підприємства, що може призвести до непорозумінь і затримок на етапах адаптації, але водночас підвищить ефективність
Складність у виборі оптимальних технологій	Вибір між численними системами управлінського обліку, зокрема ERP, може бути складним через різні переваги і обмеження кожної з них, що може призвести до додаткових витрат.

Джерело: узагальнено автором

важливо впроваджувати ефективні заходи з кібербезпеки, а також регулярне оновлення захисних систем.

Впровадження нових технологій вимагає від працівників облікових і фінансових служб високого рівня кваліфікації. Серед основних труднощів – необхідність навчання персоналу, що може потребувати значних інвестицій часу і ресурсів, крім того, зміна звичних робочих процесів та впровадження нових систем можуть викликати опір серед співробітників, особливо в організаціях, де ще не звикли до цифрових інструментів.

Для багатьох підприємств значними є витрати на діджиталізацію, включаючи покупку ліцензій на програмне забезпечення, модернізацію серверів та обладнання, а також оплату послуг з інтеграції та підтримки нових систем, що може бути особливо складно для малих і середніх підприємств, які не завжди мають достатньо ресурсів для реалізації таких проєктів.

Перехід до діджиталізації змінює організаційну культуру підприємств, більш автоматизовані процеси вимагають нових форм взаємодії між департаментами і зниження рівня ручної роботи, що може призвести до непорозумінь і затримок на етапах адаптації. У той же час, зміни можуть спричинити підвищення ефективності управлінських рішень, що, в свою чергу, сприяє розвитку підприємства.

Ринок програмного забезпечення для управлінського обліку пропонує безліч варіантів, від простих рішень до складних систем ERP. Вибір між ними може бути складним, оскільки кожна система має свої переваги та обмеження, що визначаються специфікою бізнесу, неправильний вибір може призвести до великих

фінансових втрат або додаткових витрат на коригування впровадженого програмного забезпечення.

Отже, виклики потребують ретельного планування, фінансування та часу для успішного здійснення діджиталізації управлінського обліку, водночас подолання цих бар'єрів може призвести до значних переваг, таких як зменшення витрат, підвищення ефективності і прозорості облікових процесів.

Висновки. У результаті дослідження діджиталізації управлінського обліку було визначено, що впровадження інформаційних систем значно покращує ефективність управлінських процесів, знижує витрати та підвищує точність фінансових прогнозів. Важливим аспектом є автоматизація рутинних операцій, що дозволяє скоротити час на виконання операцій та зменшити ймовірність помилок. Інтеграція сучасних технологій, таких як аналіз великих даних, штучний інтелект та хмарні рішення, сприяє оптимізації бізнес-процесів, даючи можливість для оперативного прийняття обґрунтованих рішень, що є критично важливим у конкурентному середовищі.

Однак на шляху до ефективної діджиталізації існують значні виклики, зокрема, низький рівень адаптації інформаційних систем до специфічних потреб підприємств та ризики, пов'язані з безпекою даних. Тому важливо враховувати специфіку кожного підприємства при виборі програмного забезпечення та забезпечити належну підготовку персоналу. Використання сучасних технологій повинно супроводжуватися належним рівнем безпеки та управління ризиками для забезпечення збереження конфіденційних даних і ефективного функціонування систем управлінського обліку.

Список використаних джерел:

1. Безверха Ю.В. Проблеми та перспективи автоматизації управлінського обліку. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету*. № 1 (29). С. 192–197. URL: <http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/3247/1/14.pdf> (дата звернення: 18.01.2025).
2. Дмитренко А.В., Лебедик Г.В., Яценко В.В. Роль управлінського обліку та проблеми його впровадження на підприємствах. *Економіка і суспільство*. 2017. № 13. С. 1353–1358. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/225.pdf (дата звернення: 19.12.2024).
3. Косташ Т.В., Шелюжак І.Г. Формування системи управлінського обліку на підприємстві. *Ефективна економіка*. 2021. № 5. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.5.78> (дата звернення: 21.12.2024).
4. Скрипник С.В., Франчук І.Б., Шепель І.В. Особливості автоматизації обліку підприємств у сучасних умовах. *Економіка та держава*. 2020. № 10. С. 39–45. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.10.39> (дата звернення: 18.01.2025).
5. Тютюнник С.В., Гринь В.І. Сучасні можливості діджиталізації управлінського обліку. *Ефективна економіка*. 2024. № 8. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.8.71> (дата звернення: 15.01.2025).

References:

1. Bezverkh Yu. V. (2015) Problemy ta perspektyvy avtomatyzatsii upravlinskoho obliku [Problems and Prospects of Management Accounting Automation]. *Zbirnyk naukovykh prats Tavriiskoho derzhavnoho ahrotekhnolohichnoho universytetu – Collection of Scientific Papers of Tavriysk State Agrotechnological University*, vol. 1 (29). pp. 192–197. Available at: <http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/3247/1/14.pdf> (accessed January 18, 2025).
2. Dmytrenko A. V., Lebedyk H. V., Yatsenko V. V. (2017) Rol upravlinskoho obliku ta problemy yoho vprovadzhennia na pidpriemstvakh [The role of management accounting and challenges of its implementation in enterprises]. *Ekonomika i suspilstvo – Economy and Society*, vol. 13, pp. 1353–1358. Available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/225.pdf (accessed December 19, 2024).
3. Kostash T. V., Sheliuzhak I. H. (2021) Formuvannia systemy upravlinskoho obliku na pidpriemstvi [Formation of a management accounting system at the enterprise]. *Efektivna ekonomika – Effective Economy*, vol. 5. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.5.78> (accessed December 21, 2024).
4. Skrypnyk S. V., Franchuk I. B., Shepel I. V. (2020) Osoblyvosti avtomatyzatsii obliku pidpriemstv u suchasnykh umovakh [Features of automation of enterprise accounting in modern conditions]. *Ekonomika ta derzhava – Economy and State*, vol. 10, pp. 39–45. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.10.39> (accessed January 18, 2025).
5. Tiutiunnyk S. V., Hryn V. I. (2024) Suchasni mozhlyvosti didzhytalizatsii upravlinskoho obliku [Modern Opportunities for Digitalization of Management Accounting]. *Efektivna ekonomika – Effective Economy*, vol. 8. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.8.71> (accessed January 18, 2025).